

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน แต่จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสังคมไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงสาเหตุสำคัญที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนกระบวนการทางการเมือง นักการเมืองที่เข้าสู่ระบบการเมืองมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นหลัก แม้ว่าประเทศไทยจะประสบปัญหาทางด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยแต่รัฐบาลก็ได้พยายามแก้ไขปัญหอย่างจริงจังจึงพยายามส่งเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในชุมชนโดยการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในตำบล หมู่บ้าน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (เสาวนีย์ ชินสิทธิรัตน์. 2550 : 1)

การปกครองท้องถิ่นเกิดจากแนวคิดการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจให้กับประชาชน ถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเองเพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนจึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการบริหารประเทศอีกด้วย (โกวิทย์ พวงงาม. 2542 : 8)

การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น หมายถึงการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะอย่างเป็นอิสระภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด อาทิเช่น การกำหนดนโยบาย การบริหาร การบริหารบุคคล การเงินและการคลัง เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โครงสร้างของการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายสภาท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหาร 2) ฝ่ายบริหารท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและบริหารกิจการตามกฎหมายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำจะมีโครงสร้างทางเจ้าหน้าที่อีกส่วนหนึ่งเรียกว่า “พนักงานองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น” ทำหน้าที่นำนโยบายของฝ่ายบริหารไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ (โกวิทย์ พวงงาม. 2542 : 9)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 บัญญัติว่า “..รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ...” รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น ประกอบกับมาตรา 282 บัญญัติว่า “..ภายใต้มาตรา 1 รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น...” (ราชกิจจานุเบกษา. 2540 : 1) และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 80 (4) บัญญัติว่า “...รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคมการสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้ (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ...” (ราชกิจจานุเบกษา. 2550 : 1)

จากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่กล่าวถึงข้างต้นทำให้เห็นว่า นับแต่บัดนี้ต่อไปรัฐมีภาระหน้าที่ที่ต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง โดยในการดำเนินการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจะต้องมีการจัดทำแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 32 (1) การถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรูปแบบการถ่ายโอนซึ่งประกอบด้วยภารกิจที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ และภารกิจที่รัฐยังคงดำเนินการอยู่แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะดำเนินการได้ แผนปฏิบัติการจึงได้ระบุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอนและระบุกิจกรรมทั้งประเภทเลือกทำโดยอิสระและหน้าที่ที่ต้องทำ ซึ่งเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนไปแล้วถือว่าเป็นความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังต้องดำเนินการต่อไปเพื่อเป็นหลักประกันในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนเมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจ โดยมีการกิจที่ถ่ายโอนประกอบด้วย ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 1-3)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าวพิจารณาและให้ความเห็นชอบการถ่ายโอนภารกิจทั้ง 6 ด้าน ร่วมมีการถ่ายทั้งสิ้น 244 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ 50 กรม ใน 11 กระทรวง ซึ่งประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จะมีเนื้อหาของงานเกี่ยวกับ การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขโลก การสาธารณสุขการ การควบคุมอาคาร ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จะมีเนื้อหาของงานเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กสตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส งาน นันทนาการ งานการศึกษา งานการสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา ความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ซึ่งจะ ประกอบไปด้วยการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมการลงทุน การพาณิชยกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วยการคุ้มครองดูแล บำรุงรักษา ใช้นโยบายจาก ป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ การดูแลรักษาที่สาธารณะ และด้านสุดท้ายคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่น จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ การจัดการดูแลพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ

แนวคิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมีปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติ ตัวแบบการพัฒนาองค์กร ซึ่งแต่ละ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบแต่ละพื้นที่มี ปัญหาแตกต่างกันไป เช่น บางที่มีปัญหาด้านพื้นที่ บางที่มีปัญหาด้านประชากรที่มีหลากหลาย เชื้อสาย บางที่มีปัญหาด้านการคมนาคม บางที่มีปัญหาด้านพื้นที่ทำกิน บางที่มีปัญหาด้าน มลภาวะเป็นพิษ ซึ่งแต่ละพื้นที่ต่างมีปัญหายุ่งยากต่อการนำนโยบายการกระจายอำนาจไป ปฏิบัติด้วยกันทั้งสิ้น จังหวัดมหาสารคาม ได้มีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) โดยเป็นยุทธศาสตร์การ พัฒนาที่มีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม (Development Strategy Development of Plan Sarakham Province) 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) โดยประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชนในท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนา โครงสร้างการผลิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น และยุทธศาสตร์การพัฒนาแล เสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กร ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ

บริหารจัดการ การให้บริการสาธารณะ ตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมหาสารคาม และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อีกทั้งผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานในหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสนใจที่จะรู้ถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน จังหวัดมหาสารคาม ว่ามีระดับการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด ปัจจัยใดที่ส่งต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยการมีส่วนร่วม ปัจจัยการทำงานเป็นทีม ปัจจัยการยอมรับ ปัจจัยการจัดการศึกษาและสังคมแห่งการเรียนรู้ ปัจจัยการสร้างเสริมความเข้มแข็งของสังคมและชุมชนในท้องถิ่น ปัจจัยการพัฒนาโครงสร้างการผลิตและสร้างคามมั่นคงทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น และ ปัจจัยการพัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กร มีผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาในเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม และข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร (Population) คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 143 แห่ง

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดมหาสารคาม โดยวิธีการหากลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727 ; อ้างถึงในรังสรรค์ ถึงเหล็ก, 2551 : 70) จำนวน 106 คน

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่

4.1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

- 1) ด้านการจูงใจ
- 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ
- 3) ด้านการมีส่วนร่วม
- 4) ด้านการทำงานเป็นทีม
- 5) ด้านการยอมรับ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม, 2557 : 1-40) ประกอบด้วย

- 4.2.1 การจัดการศึกษาและสังคมแห่งการเรียนรู้
- 4.2.2 การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชนในท้องถิ่น
- 4.2.3 การพัฒนาโครงสร้างการผลิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น
- 4.2.4 การพัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายองค์กรการบริหารส่วนจังหวัด นายเทศมนตรี นายองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดมหาสารคาม
3. การนำนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติ หมายถึง การจูงใจ ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กร การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และการยอมรับซึ่งกันและกันประกอบในการนำนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้
4. การจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจูงใจให้กระทำหรือคืนรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่างซึ่งจะเห็นได้พฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใจเป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา ยกตัวอย่างลักษณะของการตอบสนองสิ่งเร้าปกติ คือ การขานรับเมื่อได้ยินเสียงเรียก แต่การตอบสนองสิ่งเร้าจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ เช่น พนักงานตั้งใจทำงานเพื่อหวังความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ
5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถในการเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงได้ โดยมีผู้นำเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์ให้เป็น ตัวกำกับ ทิศทาง ขององค์กรในอนาคต จากนั้นจึงจัดวางคนพร้อมทั้งสื่อความหมายให้เข้าใจ วิสัยทัศน์และ สร้างแรงคล้อยแก่คนเหล่านั้นให้สามารถเอาชนะอุปสรรคเพื่อไปสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว
6. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด คัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของ บุคคล แก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

7. **การทำงานเป็นทีม** หมายถึง การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกันจะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน

8. **การยอมรับ** หมายถึง การเปิดใจให้กว้าง ปล่อยวาง และรับฟังความคิดเห็นจากคนที่อยู่รอบข้างในทุกระดับชั้น

9. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม**
หมายถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) โดยมีกรอบการดำเนินงานของจังหวัดมหาสารคามในการดำเนินการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ การจัดการศึกษาและสังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชนในท้องถิ่น การพัฒนาโครงสร้างการผลิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น และการพัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กร

9.1 **การจัดการศึกษาและสังคมแห่งการเรียนรู้** หมายถึง การพัฒนาคุณภาพ และบริการศึกษา การพัฒนาผู้เรียน และผู้สอน การสนับสนุนงานวิชาการ และกิจกรรมทางการศึกษาท้องถิ่น

9.2 **การสร้างความเข้มแข็งของสังคมและชุมชนในท้องถิ่น** หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพ การเสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งในชุมชน การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรม กีฬา และนันทนาการ

9.3 **การพัฒนาโครงสร้างการผลิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น**
หมายถึง การพัฒนาปัจจัยการผลิตภาคการเกษตร การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ สาธารณะ โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การจัดการสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนส่งเสริมขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

9.4 **การพัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กร** หมายถึง การเสริมสร้างศักยภาพ และประสิทธิภาพการทำงาน การเสริมสร้างกระบวนการพัฒนาระหว่างหน่วยงานอย่างบูรณาการ การสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการพัฒนาตามที่กฎหมายกำหนด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม และนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปนำเสนอต่อหน่วยงานเกี่ยวข้องในการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคามต่อไป